

Milí pedagógovia, rodičia, knihovníčky a knihovníci, hlavné záhradníčky a hlavní záhradníci,

spolu s Osmijankom Vám prinášam niekoľko postrehov zo záhradníčenia v minulom školskom roku, v 21. ročníku celoslovenskej čitateľskej súťaže.

Odborná porota pracovala v tomto zložení:

- 1) PhDr. Ľudmila Hrdináková, PhD.
- 2) PhDr. Ľubica Malíková (Kepštová)
- 3) PaedDr. Darina Balážková
- 4) Mgr. Eliška Sadíleková
- 5) Mgr. art. Patrícia Sopkovičová
- 6) Mgr. art. Silvia Sekelová
- 7) Mgr. Miroslava Biznárová

Veľmi nás potešilo, že ste sa v džungli, či labyrinte literárnej záhrady nestratili, ale nechali sa viesť Osmijankovými stopami k rôznym zákutiam a dokonca ste prišli aj k trpaslíkovi. Potvrdili ste chuť a veľkú snahu priviesť svoje deti k hre so slovom, čítaniu literárnych príbehov a odhaľovaniu ich posolstiev.

Do 21. ročníka súťaže sa prihlásilo 2949 žiakov zo 110 škôl, 106 obcí a miest na Slovensku. Spolu 110 kolektívov a 38 samostatných rodín.

Výsledky súťaženia už poznáte a teraz Vám, pred začiatkom nového školského roka, prinášam niekoľko postrehov z hodnotenia odbornej poroty, aby ste si zaspomínali, možno aj so svojimi deťmi a žiakmi, na čas strávený záhradníčením a mohli sa porozprávať, či otvoríte bráničku Osmijankovej literárnej záhrady aj v školskom roku 2025-2026. Príprava 22. ročníka už vrcholí a my sme plní nádeje, že sa nám podarí priniesť témy a knižky, ktoré Vám budú nápomocné vo výchove a vzdelávaní našich detí.

Kvalitou súťažných odpovedí hodnotíme 21. ročník ako ročník hravého, tvorivého a veľmi úspešného záhradníčenia. Úspešne ho zvládli aj nováčikovia v súťažení – tie kolektívy a rodiny, ktoré sa zapojili po prvýkrát. Ďakujeme za účasť v súťaži kolektívom, ktorým sa nepodarilo vyriešiť 4 súťažné otázky, ale napísali nám, ako ich všetky aktivity bavili a že sa zapoja znova, aby čitateľsky opäť podrástli o dôležité centimetre...

Kvalita sa prejavila v literárnej aj vo výtvarnej forme. Pováčšine ste viedli svojich záhradníkov k ucelenému estetickému stvárneniu úloh. Spoločne ste literárne odpovede adjustovali, lepili knihy, vytvárali plagáty, bilbordy, dokonca ste nás zahltili aj rôznymi vylepšovákmi, či inými výtvormi.

Knížnica pána Losa, knižka spisovateľky a ilustrátorky **Inge Moore** zaujala viacerých súťažiacich svojím posolstvom a odkazom. Využili ste príbeh na poodhalenie čarovného sveta knižnice, tajomstva rozprávania príbehov, stretávania sa, radostného spoločného čítania, ale i vzácnosti priateľstva. Pestovanie lásky k čítaniu ste prepojili aj so starostlivosťou o knihy. Dozvedeli sme sa veľa informácií o čitateľských kútikoch v školách, o rodinných knižniciach, o policiach a poličkách s knihami. Výpovede detí nás presvedčili, že sa vedia o knihy starať, poznajú ako funguje „knižná nemocnica“, ale už ťažšie sa im

spracovávali príbehy do reklamného semienka. Preto oceňujeme snahu tých kolektívov, ktoré okrem základných informácií uviedli aj prečo sa im kniha páčila a prečo ju odporúčajú. Reklamné semienko spracovali viaceré triedy vo forme opisu deja niektorej knižky, resp. vytvorením stručnej anotácie. Veľmi pútavo nás do príbehov pozvali tretiaci zo ZŠ - Komjatná, deti zo ZŠ s MŠ Štefana Žáryho - Poniky, tretiaci zo ZŠ s MŠ - Zázrivá a vtipné odporúčania prišli od tretiakov zo ZŠ Park Angelinum - Košice. Veľmi originálne spracovali úlohu druháci zo ZŠ Janka Matúšku - Dolný Kubín. Vytvorili spoločne veľký plagát s kolážou postáv z knihy Neplechy školníčky Agneše spolu s replikami, ktoré vystihovali jej rozhodnutie prekaziť deťom prázdniny. Tretiaci zo ZŠ na Devínskej ulici - Nové Zámky propagovali knihy medzi svojimi rovesníkmi prostredníctvom divadelného predstavenia. Ďakujeme kolektívom, ktoré Osmijanka odviezli Bibliobusom☺

Knižničný poriadok aj pravidlá knižnice deti ovládajú, ale z niektorých, aj vtipných odpovedí, je zrejmé, že kniha má v ich rukách rôzne využitie: napr. : *nečítame knihy od konca, na knihe sa nešmýkame, nebijeme sa s knihami, nehráme s knihami futbal, pri čítaní nejeme masťové jedlá...*

V rodine Budayovcov si založili čitateľský klub s veršovanými pravidlami: *Kto má knihy rád, ten je s nimi kamarát. Požičia i poradí, správne zaradí, odtrhnuté zalepí, pokrčené opraví, prečítané vráti.* A poslali aj krásne vyznanie: *knižnica je miesto, ktoré mám rád od detstva.* Veľmi peknú a nápaditú prácu – pravidlá knižnice – spracované do brožúrky, manuálu aj s pečiatkou a vlastným logom i obrázkovým postupom čítania v knižnici poslali tretiaci zo Spojenej školy sv. Uršule z Bratislavy, žiaci zo ZŠ vo Fričovciach: *Ak chceš čítať peknú knihu, nezašpiníš ju v tom okamihu. Na boľavé knižné rany, zalepíme lepidielkom všetky rany. Na popálenú knižnú nôžku, doplníme papierovú sukienku. Keď je kniha popísaná, vygumujeme ju a bude zdravá,* štvrtáci z Popradu: *Pravidlá knižnice platia vždy pre veľkých i malých. Knihu si požičaj, čítaj rád, no vráť ju späť – nech ju môže mať aj tvoj kamarát hneď na druhý deň. Tak spolu chráňme knižný sen! Chcete poznať naše plány? Otvorte nám všetky brány. Do sveta sa vyberieme, prečítajte si, čo vo dvojici plánujeme.* Štvrtáci – žiaci s NKS zo ZŠ internátnej v Lučenci spracovali reklamné semienko formou časopisu, zahrli sa na redakčnú radu spolu s pani vychovateľkou (šéfredaktorka☺), do časopisu vložili plagátky odporúčaných kníh a pridali aj fotografie knižných kariet, k jednotlivým pravidlám dokreslili piktogramy, opečiatkovali vlastným logom. Na oslavu čítania vyrobili plagát Knižná torta. Žiaci čitateľského krúžku zo ZŠ s MŠ - Ružindol, krásne spracovali knižné karty do formátu A5, kde z jednej strany vytvorili koláž z obrázkov hlavných postáv a dokreslili pozadie, na druhej strane je predtlačený vzor, do ktorého žiaci dopísali informácie o knihe, stručný obsah, čo sa im na knihe páčilo. K úlohe nakreslili veľké plagáty A3 – reklamy na knihy s veľmi peknými ilustráciami. Vytvorili si aj brožúru Knižných pravidiel, ktoré spísali na predtlačené karty, k pravidlám nezabudli nakresliť piktogramy. Originálne logo triednej knižnice nakreslili tretiaci zo ZŠ na Devínskej ulici - Nové Zámky, deti zo ZŠ s MŠ Štefana Žáryho - Poniky, štvrtáci zo ZŠ Jozefa Kronera v Martine. Tretiaci zo ZŠ na Tupolevovej ulici v Bratislave sú ozajstní knihomoli, poslali pravidlá aj pečiatku, plagáty, ktoré sú skutočnou propagáciou knižiek. Ich obrovská kartotéka obsahuje piktogramy, i takéto hodnotenia knižiek: pekná, super, wow, bomba, poučná, top, pecka, zaujímavá, motivačná, cool...

Kniha Prázdniny s Pipom od Juraja Raymana sa dokonale hodila na preskúmanie rodinných vzťahov. Zo všetkých prác bolo zrejmé, že deti veľmi poctivo pátrali v svojej rodine a zvedavo sa pýtovali rodičov ako im vybrali meno, čo znamená, z akého jazyka pochádza a pod. Väčšina detí je so svojím menom spokojná. Najčastejší výber bol: podľa rodinnej tradície, známych hercov, spevákov, športovcov, seriálových hrdinov, postáv z Biblie, ale aj podľa symboliky konkrétneho mena, alebo aj: *Moji rodičia mi vybrali meno Katka, lebo sa nevedeli rozhodnúť a prišiel môj brat a povedal, že budem Kata. Rodičia mi vybrali meno tak, že keď som sa mala narodiť v jesennom mesiaci, mama chcela, aby som aspoň meniny mala v nejakom teplejšom mesiaci.* Po otvorení balíkov vyleteli celé roje vtáčikov. Lietali na nás pestrofarebné vtáky z papiera, vlnené sovy a drôtené kolibríky, každý s vlastným príbehom. Štebotavé semienko rozihrali deti skvelými kresbami či maľbami najrôznejších vtáčích druhov, vytvorené najrozličnejšími kombinovanými výtvarnými technikami. Častokrát pridali žiaci k zaujímavým maľbám aj pútavý príbeh o svojom malom operencovi alebo doplnili vtáčí album aj o encyklopedické informácie. V ZŠ Ružindol vytvorili knihu A4, pravdepodobne zrecyklovali staré knihy, k jednotlivým vtáčikom pridali aj stručné zaujímavosti z ich života. Prváci zo ZŠ na Tbilisskej ulici v Bratislave vytvorili veľkú verandu s vtáčikmi, ktorú odfotili, v Spojenej škole internátnej vo Vranove nad Topľou kreslili a lepili vtáčikov pri počúvaní pesničiek, ktoré sme uviedli v zadaní. Druháci zo ZŠ s MŠ v Dlhej nad Oravou poslali „mega“ rodostrom na kmeni stromu s vylepenými gombíkmi – členmi rodiny. Tretiaci zo ZŠ v Zábiedove najprv pozorovali vtáčiky v škole za oknom, potom ich kreslili atď.

Majstrovské semienko majstra **Tomáša Janovica** viditeľne inšpirovalo deti k zamysleniu sa nad tým, čo svojimi rukami dokážu urobiť, aké rôznorodé činnosti vedia zvládnuť, v čom sa im darí, prípadne, čo sa chcú ešte naučiť. To bolo aj naším úmyslom, povzbudiť deti v ich šikovnosti. Tomu podriadili aj názvy pre jednotlivé prsty svojich rúk. Prevládali nápadito

urobené odtlačky rúk pomocou temperových farieb, originálne a vtipné názvy prstov i celej dlane – rodinky prstov, doplnené detailmi – nalakované nechty, prstene, tetovačky, palec často označujú ako „hráč“ alebo „mobilník“, malíček „sľub“, ale chápu i prostredník ako vulgárne pomenovanie... Tretiaci zo Spojenej školy sv. Uršule v Bratislave obkreslili svoje ruky na kartičky z výkresu, ku každému prstu vymysleli zaujímavé alebo vtipné mená, pohrali sa s písmenkami a na druhú stranu kartičky napísali, čo ich ruky dokážu, napr. rysovať kružnice, piecť, hrať na klavíri, trubke či harfe, vysávať, šermovať mečom, ruky brankára – prsty pomenované podľa futbalistov, nezabudli ani na pricviknuté prsty v dverách atď. Druháci zo ZŠ internátnej v Lučenci vyrobili koláž zo svojich rúk a každému prstu pridalí tvár – smajlíka, priradili symbol toho, čo vie robiť: pero, ceruzka, srdiečko, dieťa... Štvrtáci z Fričoviec svoje pomenovania prstov aj zdôvodnili: *prostredník gangster – rád robím nezbedné veci a gestá, malíček nudňák – nikdy nič nerobím, palec závislák – som vždy na nete...* Štvrtáci zo ZŠ na Pohraničnej ulici v Komárne mali veľmi originálny nápad na pomenovanie prstov. Pomenovali ich podľa gramatických pádov a svetových strán ☺

Z Plánovacieho semienka sme sa dozvedeli s kým a kam by sa deti najradšej vybrali na výlet, na dobrodružnú cestu a aké krajiny by chceli spoznať: *ísť k moru, do aquaparku, Londýna, Tokia, ale i Čiech, Smoleníc, stavať bunker, lego, piecť pizzu...* Za „partáka“ na cestu si najčastejšie vyberali kamarátov, súrodencov i rodičov. Chýbali však skutočné plány, z ktorých by bolo zrejmé ako plán vzniká, ako sa pripravuje, aké informácie si zistili o mieste, na ktoré sa chcú vydať a prečo. Zostala len ich túžba po zážitkoch. Chceme vyzdvihnúť záhradníkov, ktorí sa pokúsili o štylizovanú výpoveď: štvrtáci zo ZŠ na Krosnianskej ulici v Košiciach, tretiaci zo ZŠ Komjatná. Bohaté cestovné plány vo forme koláží vytvorili tretiaci zo ZŠ Devínska - Nové Zámky, deti zo ZŠ a MŠ Štefana Žáryho – Poniky. Vypracovali podrobný plán s jednotlivými zastávkami na ceste. Oceňujeme aj žiakov zo Spojenej školy internátnej, zo vzdelávacieho variantu C z Vranova nad Topľou. Nakreslili si veľkú kamarátku a napísali aktivity, ktoré by spoločne robili.

Príbeh o lese a jeho obyvateľoch **Stromkáči** od spisovateľa **Romana Brata** patril k najobľúbenejším stopám, ktorú ste prepojili aj s prírodovedou a dokonca aj finančnou gramotnosťou. Mnohí ste sa skupinovo naozaj vybrali do lesa a skúmali ho a „počúvali.“ Z prác je zrejmé, že deti pochopili fungovanie ekosystému ako živého organizmu, v ktorom je všetko prepojené, že my sme jeho súčasťou a keď sa staráme o prírodu, staráme sa aj o seba a tých čo prídu po nás... Obdarili ste nás priam kráľovskými ☺ Dostali sme množstvo receptov

na rôzne tinktúry, sirupy, džemy, koláče, výrobu mastí a krémov. Mohli by sme vydať lesný receptár. V našej redakcii vyrástol krásny les s vtáčikmi, hmyzom, zvieratkami, stromy listnaté aj ihličnaté a Osmidunčo s Osmijankom sa v ňom prechádzali, opájali sa jeho vôňou, zbierali plody a dokonca si podľa Vašich receptov upiekli aj koláč, čo náramne potešilo porotu, pretože ste ju, kamaráti moji milí, takmer „vyosmičkovali“☺. Vo výtvarnom spracovaní dominovali koláže ilustrujúce všetky plody, ktoré nám stromy dávajú. Často bolo pripojená aj charakteristika jednotlivých stromov, informácie o ich využití a rôzne zaujímavosti z ich života. Zadanie z Ušatého semienka, v ktorom sa deti mali vžiť do kože obyvateľov lesa a napísať, o čom sa medzi sebou stromy rozprávajú, čo zažívajú, bolo zrejme pre deti náročnejšie. Štvrtáci zo ZŠ na Pohraničnej ulici v Komárne „zabodovali“ svojou lesnou jedálňou, stromom remeselníkom, stromom strážcom, ale aj pochopením duše stromu. Tak, ako starí Slovania verili, že stromy majú dušu a preto ho pred spílením poprosili o dovoľenie. Veľmi vtipné boli ich príbehy, ktoré si rozprávajú stromy na ich školskom dvore a v okolí školy, čo všetko vidia ako pozorujú učenie a správanie detí, hry i hádky... Dozvedeli sme sa z ich rozprávania, že sa škola rekonštruuje, lebo všetko je akési čudné na školskom dvore. Oceňujeme nápad ako nám predstavili dokonalé fungovanie ekosystému.

Tretiaci zo ZŠ v Zábiedove sa vybrali do lesa, nazbierali žalude, zasadili ich a sledovali ako rastú. Nazbierané gaštany využili v matematike a pani učiteľka kúpila aj jedlé gaštany, ktoré si upiekli prvýkrát a chutili im! ☺Poslali príbehy ako počuli rozprávať sa zelienu s brhlíkom, lastovičku s vrabcom o tom, ako sa budú volať ich deti, sýkorky sa radili kde budú bývať, či v Amerike, Turecku, Portugalsku? Nakoniec si uvedomili, že v Zábiedove, čiže doma, lebo tu majú príbuzných a kamošov. Pekné texty prišli od štvrtákov zo Súkromnej spojenej školy – European English School v Prešove, z rozprávkového života veveričiek, vtáčikov – dva príbehy vtipne prepojené s finančnou gramotnosťou pri kupovaní kalendára či narodeninového darčeka. Zaujímavé zápletky a dobrá štylistika sa ukázali v prácach štvrtákov zo ZŠ na Krosnianskej ulici v Košiciach, tretiakov zo ZŠ na Devínskej ulici v Nových Zámkoch. Záhradníci zo ZŠ s MŠ Štefana Žáryho z Poníka zvolili formu komiksu s výstižnými dialógmi. Pekné krátke práce vytvorili druháci zo ZŠ v Mučíne a spojili ich do jedného príbehu, tretiaci zo SZŠ v Bratislave - Devíne vymysleli humorné dialógy medzi stromami o tom ako sa budú hrať, lebo cez deň sa musia tváriť ako obyčajné stromy, ale cez noc majú párty a ako si veveričky dohadujú, v ktorej dutine stromu získajú lepšiu hypotéku☺ Oceňujeme aj prácu prvákov zo ZŠ na Tbilisskej ulici v Bratislave, ktorí primerane veku nafotili veľký strom a krátke dialógy nalepili do bublín. Pekný príbeh o strašej rodinke, ktorú vyrušovali krkavce vymyslela rodinka Fábikovcov, rodina Budayovcov veľmi vhodne spojila túto súťažnú otázku s oravskou povestou. Viacerí záhradníci mali veľmi pekné nápady, ktorým však chýbalo dotvorenie do uceleného príbehu. Aj keď sa započúvali do „reči lesa“, počuté nedokázali ďalej rozvíjať.

Tešíme sa, že si mnoho tried vybralo knihu **Posledný vlk** a že sa deti so svojimi pedagógmi (súdiac podľa odpovedí v Odhodlanom semienku) o téme príbehu spoločne rozprávali, hľadali podobnosti v správaní chlapca a vlčice, identifikovali strach, ktorý ich spájal a pomenovali odhodlanie „matky“ nadovšetko chrániť svoje mláďatá. Veľmi výstižne charakterizovala práce k tejto súťažnej otázke jedna z členiek poroty:

Zadanie zo Zmierlivého semienka, napísať pokračovanie príbehu, prinieslo niekoľko zaujímavých zistení. Neprekvapilo ma, že deti túžia po tom, aby príbeh skončil šťastne. Prekvapila ma však predstava, ktorá bola prítomná vo väčšine prác, že ľudia dovolili prísť vlkom do dediny a v nej potom spoločne nažívali v mieri. Čiže vlci sa s ľuďmi spriatelili, stali sa z nich vlastne domáce zvieratá, čo by však znamenalo, že stratili svoju identitu. Po hlbšom premýšľaní som si uvedomila, že deti majú zrejme v reálnom živote okolo seba málo príkladov na riešenie konfliktov vzájomnou dohodou, prostredníctvom konsenzu alebo kompromisu, takže sa pri hľadaní obojstranne výhodnej dohody medzi vlkami a ľuďmi nemali o čo oprieť. Preto je dobré, že príbehy ako Posledný vlk nám poskytujú priestor na rozhovor o vzájomnom rešpekte a práve zvierat na život v ich prirodzenom prostredí.“ Pri výtvarnom spracovaní ste sa mnohí nechali inšpirovať ilustráciami z knihy☺

Netušili sme, že výberom knihy **Evy Borušovičovej Dokonalé dieťa** sa s touto skvelou spisovateľkou budeme zároveň navždy lúčiť a že už žiadnu novú knihu pre deti nenapíše. ☺ Toto útle humorné dielko, plné pochopenia pre všetky naše nedokonalosti, viedlo deti k pomenovaniu svojich chýb, uvedomeniu si ich významu v našich životoch, že z chýb sa dá poučiť, môžeme ich napraviť, neopakovať, ale najdôležitejšie je seba prijatie. Nám dospelým autorka tiež nastavila zrkadlo...

Ocenili sme ako sa niektorí hlavní záhradníci netajili svojimi nedokonalosťami, čo určite deti povzbudilo v sebahodnotení ☺.

Z úprimných výpovedí detí vyberáme:

Neviem sa sústrediť, som netrpezlivý, odvrávam, som drzý, hádam sa s rodičmi, všetku prácu odkladám na neskôr a potom ju neurobím, som lenivý, úraživý, závislý na telke, nechce sa mi učiť, ale aj: myslím, že nie je dobré byť dokonalý – potom je to nuda, klamem, večer sa mi nechce spať a ráno sa mi nechce vstávať, lebo som nevyspatá a unavená. Moja mama je nahnevaná, že nevstávam do školy, nestíham raňajky a utekám, aby mi nezamkli školu. Som ako sova, ktorá cez deň spí a v noci je rada hore. Nedokážem udržať tajomstvo, aj keď sa vždy veľmi snažím, vždy všetko vykecám, mám „podrezaný“ jazyček, moja sestra sa už poučila a žiadne tajomstvá mi už nehovorí. Moja nedokonalosť je, že sa mi nechce upratať. Oblečenie mám všade. Potom nemôžem nájsť to, čo potrebujem. Babka a mama sa stále hnevajú. A ešte musím mať posledné slovo. Nemôžem zostať ticho. Vždy ešte niečo zamrmlam. Potom odídem a buchnem dverami. Rodičom sa nepáči, keď si zabudnem upratať izbu, vyložiť umývačku a vyniesť kôš. Mama hovorí, že som neskutočný bordelár. Keď mám upratať izbu, trvá mi to hrozne dlho. Nakoniec ju aj tak musím upratať sama. Keď mám spraviť niečo navyše, vždy to musím najskôr s nechutou okomentovať. Nakoniec to trvá kratšie a bolí menej, ako samotné frflanie. Píšem úplne otrasne. Môžem sa snažiť, koľko chcem, vždy je to kostrbaté a plné gumovancov. Tato mi chce vytiahnuť prvécke zošity, nech si to znovu zopakujem...

Viacerí využili sebahodnotenie k tomu, aby si dali záväzky na zlepšenie alebo aspoň vyjadrili snahu na tom popracovať. Pekný nápad mali záhradníci zo ZŠ v Hornom Slní, keď k svojim nedokonalostiam pripísali aj to, v čom sú dobrí. Napr.: *Mojou dokonalosťou je, že som kamarátsky. Aj keď sa s kamarátmi niekedy pohádame, rýchlo sa udoobríme. Pomáhame si. Hrám dobre futbal. Na tréningoch sa nebavím, ale počúvam trénera. Mojou dokonalosťou je tanec a presviedčanie. V tanci sa moje telo hýbe samé. Pri tanci sa cítim ako víla pri splne mesiaca. Presviedčať rodičov v môj prospech viem priam ukážkovo. Ak si niečo zaumienim, argumenty sa zo mňa sypú samé. Ja viem dobre čítať, lebo dokážem prečítať dve knihy za deň. Mám bystrú hlavu, preto som taký múdry. Mojím rodičom sa páčim. Keď sa moja mama išla osprchovať, tak som sama od seba umyla riad. Spratala som umyté riady a poupratovala som aj hračky po bratovi. Keď moja mama vyšla zo sprchy, hneď si to všimla. Zostala prekvapená, pekne mi poďakovala a objala ma. Ten pocit bol veľmi príjemný, a tak som si povedala, že to budem robiť pravidelne. Keď kreslím obrázok alebo staviam z lega nejaký vynález, nikdy nezabudnem na najmenšie detaily. Mám perfektný orientačný zmysel a na nových miestach sa nestratím. Nestrpím žiadnu krivdu...*

„Vylepšováky“ nás sklamali v tom, že deti vymýšľali stroje, ktoré ich majú nahradiť pri vykonávaní rôznych prác – vysávaní, upratovaní, či učení sa, čo svedčí o tom, že dobré výsledky chcú dosiahnuť bez námahy, usilovnosti, bez vlastného pričinenia. Prevládali popisy strojov, návody na ovládanie a ich využitie. Stroje na vylepšenie hrania futbalu, športovania, spevu, maľovania, písania, gramatiky, matematiky či predlžovanie

vlasov, ale i stroje na ovládanie či preformátovanie učiteľov, aby dávali len samé jednotky. Niektorým originálnym nápadom Osmijanko udelil celosvetový patent: *žiakovi zo ZŠ v Mučíne Šťastnomat – stroj na sladké prekvapenie so senzorom nálady, tretiakom zo ZŠ Park Angelinum v Košiciach za Smiechomat 3000, rodine Tomčániovcov za Stroj – životabudič, žiakom zo SZŠ v Bratislave v Devíne za Stroj – Autodráhové myšlienky a žiakom zo ZŠ v Demandciach za stroj Snomat, ktorý dáva lepšie sny.*

**SIEDMA
STOPA
VEDIE NA ORAVU**

Nielen ľudia, aj hory, rieky, mestá či hrady majú svoje príbehy. Na každom z nich je trochu pravdy, trochu výmyslu a je s nimi spojených aj veľa záhad a nadprirodzených bytostí. Takéto príbehy sa volajú povesti a bývajú vážne, veselé či strašidelné. Písali ich Jozef Cíger Hronský, Mária Ďuričková, Peter Glocko, Ondrej Sliacky a ďalší spisovatelia. Jeden z nich – jazykovedec a výskumník Anton Habovštiak, vyrastal na Orave a odtiaľ pochádzajú aj jeho knihy povestí a rozprávok.

Po tejto stope sa vybralo málo tried, ale tie, ktoré sa podujali pátrať po spisovateľoch zo svojho kraja, ich úspešne vystopovali. Poskladať kartičky a nájsť názvy povestí bola ľahulinka hra, ťažšie to bolo so spracovaním povesti do komiksu. Po tejto stope sa vybrali najmä tí, ktorí chceli prepojiť otázku aj s inými predmetmi, napr. slovenským jazykom, vlastivedou i výtvarnou výchovou a dať povestiam nový, moderný rozmer. Štvrtáci zo ZŠ Janka Matúšku v Dolnom Kubíne šikovne vytvorili komiksy podľa povestí Ako bol kráľ Matej na Orave, Povest' o hradoch na Ostrej a Tupej skale, O morskom oku na Kubínskej holi, Povest' o Svetlonosovi. Výborné komiksy vytvorili tretiaci zo Spojenej školy sv. Uršule v Bratislave, tretiaci zo ZŠ sv. Augustína v Považskej Bystrici, zo ZŠ Park Angelinum v Košiciach a ďalší. Záhradníci - tretiaci zo ZŠ s MŠ v Zázrivej si dokonca spisovateľa pozvali do školy. Precíznu prácu pri tvorbe komiksov odvedli aj štvrtáci zo ZŠ na Krosnianskej ulici v Košiciach, štvrtáci v Mestskej knižnici A. H. Škultétyho v Tisovci, ktorí zviazali komiks do knihy a ďalší. Druháci zo ZŠ s MŠ v Dlhej nad Oravou si vybrali krásne posolstvo povesti O troch bratoch zo Zázrivej – ako sa máme postarať o starých a chorých rodičov, štvrtáci zo ZŠ na Pohraničnej ulici v Komárne si vybrali povest' o Komárňanskej hrdinke a okrem komiksu si vytvorili scénické čítanie.☺

**ÔSMA
STOPA
VEDIE**

Osmijankove nočné rozprávky určite písala **Krista Bendová** v noci. „Ved' v noci sa dejú veci čudné, prečudesné, ba až zázračné.“ Aj sova sa chce rekreovať, námesačný profesor Bernardini po nociach otvára školské tašky a v zošitoch žiacke chyby opravuje, v Mačkovciach sa svietiace strašidlo noc čo noc objavuje a dvanásťjazyčný šarkan Logopedus ukradne jediná lampu v chudobnom kráľovstve...

OSMIJANKO

**POD NOČNÚ
OBLOHU**

Mladšie i staršie ročníky sa vydali pod nočnú oblohu. K plneniu úlohy z Jazyk lámajúceho semienka pristupovali deti veľmi zodpovedne, o čom svedčia dôkazy z jednotlivých tried: tabuľky s údajmi komu sa to podarilo v akom čase zvládnuť, ucelené zoznamy s počtom pokusov, súťaženie chlapci versus dievčatá a mnohé ďalšie záznamy. Deti trénovali aj doma s rodičmi, súrodencami, niektoré priznali, že sa im napriek snahe nepodarilo získať lampu od Logopedusa, ale i tak sa pri trénovaní dobre zabavili. Veľkým prekvapením bolo množstvo vymyslených jazykolamov. Precvičovanie jazyčkov priviedlo Ovečky zo ZŠ v Komjatnej k menu pre trpaslíka: BRIBRAK.

V úprimných detských odpovediach sme vyčítali čím deti dnes žijú, v akých rodinách vyrastajú, ako trávajú voľný čas, po čom túžia, čo sa im na sebe páči, ale i nepáči a chcú zlepšovať, akých kamarátov majú, ale i to, že chcú žiť v mieri a ochraňovať prírodu. To všetko sa im podarilo o sebe prezradiť Osmijankovi vďaka Vám, pretože ste otvorili bráničku jeho literárnej záhrady a viedli ich po stopách k vytúženému cieľu.

Vybrala som na ukážku len niektoré školy, pretože by toto pojednanie bolo „dlhokakánske“. Pripravili sme aj online galériu z vybraných ocenených súťažných prác. Je skutočnou galériou Vašej hravosti a tvorivosti.

LINK: <https://youtu.be/HerCe969pX8>

Ešte raz Vám všetkým, za celý Osmijankov tím, ďakujem za čas strávený s Osmijankom, za listy, vyznania i hodnotenia našej súťaže. Ak chcete v záhradníčení s Osmijankom pokračovať aj v 22. ročníku, ktorý pripravujeme, sledujte náš web i facebook.

www.osmijanko-ba.sk

Milí, pedagógovia, knihovníci a rodičia, prajem Vám, aby školský rok 2025-2026, ktorý už klope na dvere, priniesol všetkým veľa pohody a radosti. Osmijanko Vám posiela energiu na zvládnutie všetkých nových výziev. ☺

Ale čo je najdôležitejšie: ZOSTAŇTE ZDRAVÍ!

S vďakou, úctou a srdečne Mirka Biznárová.

